

Referat fra møte i Kringkastingrådet 26.08.04

Publisert: 18/10-2004 14:34

Møtet, som ble holdt i møterom 7/8 i Radiohuset på Marienlyst, ble ledet av Kjellbjørg Lunde, og hadde følgende dagsorden:

0900: Avspilling av program

0930: NRKs allmennkringkasteroppdrag – utviklingstrekk og ambisjoner sett i sammenheng med NRKs reviderte vedtekter
Innledning ved kringkastingssjef John G. Bernander

1045: NRK og Quartfestivalen
Innledning ved kringkastingssjefen
Nyhetsdekningen av sexstuntet
Innledning ved distrikts- og nyhetsdirektør Anne Aasheim

1215: Lunsj

1315: Programdrøfting
Rådet deltar på NRKs høstlansering

Til stede fra rådet: Hallgrim Berg, Svein Brurås (gjestende vara), Bjørg Brusevold, Ingjerd Egeberg, Hanne-Grete Brommeland Larsen, Paul Leer-Salvesen, Kjellbjørg Lunde, Kjellaug Nakkim, Nancy Porsanger, Olaf Skogmo (gjestende vara), Anne Kathrine Slungård, Magne Rommetveit og Torbjørn Urfjell.

Forfall: Randi Karlstrøm - vara Karsten Isachsen også forfall, Thorbjørn Bratt - vara Jan Olav Fretland også forfall, Geir Mo - vara Per Arne Olsen også forfall, Long Litt Woon - vara Ingjerd Egeberg stilte, Roy Jacobsen - vara Bjørg Brusevold stilte, Solveig Torsvik- vara Magne Rommetveit stilte, Bård Vegar Solhjell- vara Torbjørn Urfjell stilte.

Til stede fra NRK: Kringkastingssjef John G. Bernander, radiosjef Nils Heldal, kringkasterdirektør Kari Werner Øfsti, programdirektør Tormod Kjensjord, juridisk direktør Olav Nyhus og Dagsnyttssjef Per Erik Johansen

Til stede fra sekretariatet: Rådssekretær Leif Stavik, førstekonsulent Margareth Humlen og referent Vetle Daler.

NRKs allmennkringkasteroppdrag – utviklingstrekk og ambisjoner sett i sammenheng med NRKs reviderte vedtekter

Selve visjonen for NRK er "Noe for alle. Alltid." Mangfoldet er det viktigste i denne visjonen, sa John G. Bernander i sin innledning. – Idealet om mangfold er like viktig i dag som tidligere. Faren for å havne i det kommersielle enfold er til stede. Ideen om allmennkringkasting er så viktig at den har fått plass i EUs nye grunnlov, sa Bernander. – Våre nye vedtekter er mer moderne og klargjørende enn hos noen andre allmennkringkastere jeg har sett. De klargjør NRKs oppgave på en moderne og forutsigbar måte.

(Se for øvrig vedlegg med Bernanders innlegg.)

Hallgrim Berg satte spørsmålstegn ved rådets evne til å følge opp paragraf 3.3 i vedtektene, hvor det slås fast at virksomheten skal være balansert over tid. – Det er umulig for oss å passe på og følge med i alt som skjer. Det blir tilfeldig hva vi rekker å høre på, sa Berg. – Jeg føler for øvrig at det har vært en kampanje mot Dagfinn Høybråten – over tid. Når kommer kampanjen for KrF? spurte han. Hallgrim Berg ville også vite hva som er definisjonen på "norsk musikk", som er målsettingen for NRK Radio. – Dette virker som en lav prosentandel. Jeg synes det er en lite tilfredsstillende målsetting, sa Berg.

Torbjørn Urfjell ville gjerne vite mer om ressursbruk. – Hvordan er sammenhengen mellom kroner og innhold? Hva koster egenproduksjoner i forhold til innkjøp? Det er helt sikkert stor forskjell på hva det koster å lage Temptation Island og hva det koster å lage en dramaserie i NRK, sa han.

– Norge er et lite land i verden. Jeg finner det rart at det ikke poengteres at vi lever i en globalisert verden, og de konsekvenser det får for oss. NRK må være mer offensiv i forhold til dette, sa Kjellbjørg Lunde, og fortsatte: – Jeg har en følelse av at det er flere enn vi tror som setter seg ned og følger debatter med lengre resonnementer – selv om det er de tabloide debattene som dominerer mediebildet.

– De nye vedtektene er spennende – her flagges både etikk og innholdsprofil. Den redaksjonen som bør juble høyest, er sporten, men det bekymrer meg at utenriksdekningen ikke er nevnt med et ord, sa Paul Leer-Salvesen, som reagerte på sportsnyhetenes dominans i Dagsrevyen. – Jeg skulle ønske man flagget tydeligere at Norge er et land i verden, sa han.

– Det er flott å høre NRKs ambisjoner, og jeg er glad for at vedtektene ikke er mer presise. Man skal ha et visst handlingsrom. Dette er et godt grunnlag å jobbe videre på, sa Magne Rommetveit. Svein Brurås fulgte opp Leer-Salvesens innlegg: – Jeg håper man vil satse på mer bredde i sportsdekningen, sa Brurås, som også oppfordret NRK til å være forsiktig med sponsing.

– Vi mener det er riktig at vedtektene ikke skal være så finmasket at vi mister den redaksjonelle friheten, sa John G. Bernander, som mente at 35 % andel norsk musikk ikke er en liten andel. – Det er for øvrig ikke mulig å oppfylle dette pr. kanal, men det er helhetstilbudet som teller, sa han. Radiosjef Nils Heldal supplerte: – Norsk musikk er musikk spilt og sunget av nordmenn. Hvis en låt er skrevet av en nordmann og sunget av en utlending, er den ikke norsk, presiserte han.

– Vi skal være balansert over tid. Men det er klart at vi er nødt til å støte noen underveis hvis vi skal ha en meningsbrytning. Vi kan for eksempel ikke sensurere kulturpersonlighetens ytringer, og vi kan ikke gjennomføre samtidig imøtegåelse i enhver sammenheng, sa John G. Bernander. – Når det gjelder utenriksdekningen, skal vi ikke abdisere fra posisjonen som ledende i Norge. Vi har en tilstedeværelse av korrespondenter som er bedre enn mange av de vi sammenligner oss med, sa Bernander, som la til at 65 % av alt NRK sender er egenproduksjoner.

NRK og Quart-festivalen

– Festivaler har stor betydning for NRK, sa John G. Bernander i sin innledning.

– Vi samarbeider med alle de store festivalene, med Festspillene i Bergen og Quartfestivalen som de største. Jeg vil understreke at NRK ikke betaler for å sende fra festivalene, men at vi inngår avtaler om eksklusiv dekning. Quart ville ikke vært det samme uten NRK P3, og omvendt. Dette er en symbiose, sa Bernander, og han nevnte noen av de viktigste festivalene NRK er til stede på: Notodden bluesfestival, Norwegian Wood, Festspillene i Bergen, Quart, Risør kammermusikkfestival, Øya-festivalen, Kongsberg jazzfestival, Førde internasjonale folkemusikkfestival, Olavsfestdagene og Ole Blues-festivalen.

– Vi har en god bredde her. Når det gjelder ressursbruken, bruker vi 18-19 % på Quart, resten fordeles på de andre.

Kringkastingssjefen innrømmet at han var betenkt når det gjelder Espen Thoresens rolle som pressetalsmann under festivalen. – I ettertidens lys beklager jeg at den tillatelsen ble gitt. Jeg innser at det er vanskelig for publikum å skjelve mellom Espen Thoresens rolle i Quartfestivalen og hans rolle som NRK-programleder. Når det er sagt, har vi ikke tenkt å legge bindinger på våre løsmedarbeidere. Kristopher Schau var for eksempel ikke NRK-engasjert under festivalen, og konserten med regnskogstuntet har naturligvis ikke noe med NRKs arbeidsgiveransvar å gjøre.

– Dette var en god klargjøring. Men jeg er litt interessert i å få vite hvor mange mennesker fra NRK som var tilstede på Quartfestivalen? Jeg synes for øvrig også det er vanskelig at NRK-medarbeidere og –frilansere viser ansikt på denne måten. Jeg ser at det er vanskelig å innføre restriksjoner, men i dette tilfellet ble det dobbeltroller. Det er bra at man beklager at vedkommende, som er så profilert i NRK, fikk tillatelse til å være pressetalsmann, sa Hanne-Grete Brommeland Larsen. – Men dette burde selvsagt vært vurdert bedre i forkant.

– Det er helt klart riktig å dekke Quartfestivalen, som er den viktigste festivalen i den sjangeren. Det er synd at Quart lager problemer for seg selv på denne måten, og et kan ikke NRK klandres for, sa Kjellaug Nakkim, som roste NRK for god og bred festivaldekning. – Men jeg synes at for eksempel Øyafestivalen kommer litt i bakgrunnen i dekningen, sa hun.

– Jeg har sikkert snakket med 50 mennesker om Quart-dekningen, og samtlige mente den var overdimensjonert. Festivalen behandles jo som en verdensbegivenhet, sa Hallgrim Berg, som samtidig roste Quartfestivalen for dens sjangerbredde. – Men jeg forstår hvis andre festivaler synes dette er

urettferdig. Ved å halvere Quart-dekningen, kunne man dekke kanskje 15-20 andre, vesentlige festivaler, sa Berg.

– Det finnes regler for NRK-ansatte og frilansere når det gjelder utenom-aktiviteter. Når det gjelder Espen Thoresen, spurte han på forhånd om det var i orden, og fikk ja, sa John G. Bernander. Svein Brurås mente på sin side at dekningen av Quart-festivalen bar preg av et slags samarbeid mellom NRK og festivalen, der NRKs redaksjonelle frihet sto på spill. – Det kan virke som man føler seg forpliktet til å fremme "samarbeidspartneren", og omvendt. Dette er risikofyllt. Hvem håndterer forresten den ikke-redaksjonelle delen av samarbeidet? spurte Brurås.

– Quart er Norges viktigste rockefestival, og den foregår utenfor Oslo. Det er to gode grunner til å dekke den, sa Torbjørn Urfjell, som mente at live rock og pop er mangelvare på NRK. Han reagerte også på at NRK bygger opp personer som "merkevarer", som så selger seg tilbake til NRK for markedspris. – Det provoserer meg at Kristopher Schau fjerner fokus fra festivalen og flytter det over på seg sjøl. Jeg setter spørsmålsteget ved om NRK er tjent med å ha løsmedarbidere som bevisst går ut og saboterer kulturarrangementer, sa Urfjell.

– Å sende fra Quart er uhyre viktig for å nå en ung målgruppe. Det skulle bare mangle om ikke NRK skulle samarbeide med festivaler rundt omkring. Det er jo midt i allmennkringkasteroppdraget, sa Anne Kathrine Slungård. Paul Leer-Salvesen var enig med Torbjørn Urfjell. – Urfjell oppsummerer dette fint. Jeg er lykkelig for at NRK favner så vidt, men det dukker opp et prinsipielt spørsmål her: Fører samarbeidet med festivalene til journalistiske bindinger? Står redaksjonen fritt til å slakte f.eks. en konsert? Eller blir det vanskeligere å drive kritisk journalistikk? spurte han.

Både Magne Rommetveit og Hanne-Grete Brommeland Larsen sluttet seg til rosen av Quartfestivalen som et viktig ungdomsarrangement. Men Larsen påpekte at den nære koblingen mellom festivalen og enkelte NRK-medarbidere gjorde henne betenkt. – Det er stadig nye stunt som gjør det hele mer og mer negativt. Jeg ønsker at NRK reduserer dekningen av Quartfestivalen, sa hun.

Kjellbjørg Lunde var også enig i at en for nær tilknytning kan være uheldig mht den journalistiske integriteten. – Dessuten er det viktig at NRK-frilansere ikke går over grensen, men heller forsøker å balansere på den. Jeg reagerer litt på de utrolige mulighetene for å markedsføre seg selv som person her. NRK bør være litt forsiktige, mente hun. Brommeland Larsen ville vite hvordan framtida til Kristopher Schau ser ut i NRK.

– Det er ikke min oppgave å kritisere Quartfestivalens innslag. Og hva Kristopher Schau gjør andre steder enn her i NRK, kan ikke jeg svare for, sa John G. Bernander. – Jeg vil ikke utstede berufsverbot etter denne saken.

Distrikts- og nyhetsdirektør Anne Aasheim kunne fortelle om en formidabel publikumsreaksjon etter dekningen av sex-stuntet på Quartfestivalen. – Vi har fått over 1000 henvendelser, hvorav 900 riktignok er en postkortkampanje. Men det er sjelden vi ser så sterke reaksjoner. Vi kan dele henvendelsene i tre: De som gir uttrykk for ubehag; de som er redde for at dette skal gå ut over Quartfestivalens framtid og de som kritiserer NRK for dekningen. Dette er pressens klassiske dilemma – når skal man dempe saker som vekker ubehag hos mange? Disse valgene gjør vi hele tiden, sa Aasheim. Dagsrevyens vakt sjef Ragnar Auglænd fulgte opp: – Den aktuelle kvelden fikk vi 8-9 telefoner, hvorav 5-6 var negative. Jeg følte at vi ikke hadde noe valg, vi måtte dekke denne saken. Den vakte betydelig oppsikt, så dette var jeg ikke i tvil om. Men jeg forstår at vi trakk på en del menneskers bluferdighet, sa Auglænd, og fortsatte: – Vi har faktisk fått kritikk for at Ingvild Bryn inntok en slags "tante Sofie"-holdning i innslaget også.

Når det gjelder sladding, begynte vi på den jobben, men vi konkluderte etterhvert med at disse personene ikke hadde noe krav på beskyttelse. Det er ikke engang sikkert at de gjorde noe ulovlig, det var umulig å se om dette var et ekte samleie eller ikke. Men var det nødvendig å vise så mye? Det kan nok diskuteres. Men vi valgte å gjøre det sånn for å vise at dette var en lang sekvens, det var ikke over på noen sekunder. For øvrig er det ubehagelig å være redaktør på et slikt innslag, sa Ragnar Auglænd.

– Det mest interessante her, er at man uansett blir nødt til å dekke en meget utspekulert handling som er et ledd i en personlig karriereplanlegging, mente Kjellbjørg Lunde. – Vil det være noen grense for hva man vil dekke når det gjelder personlige PR-stunt? I alle fall bør man vinkle slikt annerledes, med mer refleksjon. Jeg er redd for at vi lar oss bruke, og synes denne saken har fått for mye oppmerksomhet, sa hun. – Når det er sagt, var jo ikke dette stuntet så imponerende. Dette er vel noe også eldre folk kan klare å gjennomføre, sa Lunde til stor munterhet i forsamlingen. Kjellaug Nakkim var enig. – Jeg synes denne saken får litt vel mye "reklame". Jeg er enig i at det skulle dekkes journalistisk, men jeg forstår reaksjonene når folk får dette midt i fleisen i en såpass lang sekvens. Dessuten reagerer jeg på

dekningen etterpå. Den har vært overdimensjonert, sa hun. Hanne-Grete Brommeland Larsen sa seg enig i at innslaget hadde vært for langt. – NRK Sørlandet hadde bedre dekning lokalt enn det dere hadde sentralt, sa hun. – Jeg synes dette viser dårlig vurderingsevne, og jeg beklager at Anne Aasheim forsvarer dette. Jeg lurar også på hvem som sendte disse bildene ut i verden, for de gikk jo verden runst. Her trådte NRK over en moralsk grense, og dessuten var dette en ulovlig handling på offentlig sted, sa Larsen. Ragnar Auglænd kunne fortelle at det var TV 2 som sendte bildene videre til Eurovisjonen, mens Paul Leer-Salvesen føyde seg til rekken av rådsmedlemmer som syntes dimensjonene på denne saken har blitt altfor store. – Etter min mening gjorde NRK seg her til mikrofonstativ for noen ekshibisjonister, og ga dem akkurat det de ønsket seg. Kankje burde vinklingen heller vært: Hva skal vi gjøre med den økende ekshibisjonen? Bildene slo ihjel det kritiske rammeverket her, sa Leer-Salvesen.

– Det mest ubehagelige er at vi nok en gang gir dem oppmerksomhet, sa Anne Kathrine Slungård, men la til: – Det er klart at NRK skulle dekke dette, ellers hadde man fått kritikk for manglende dekning. Men det fascinerer meg at vi lar oss hausse opp av en sånn filleting. Jeg får mer vondt i magen når jeg ser andre innslag på Dagsrevyen. Så, Kristopher Schau, gratulerer – du vant igjen! sa hun.

– Burde man ikke advart før dette kom på? spurte Magne Rommetveit, og la til at det er en hårfin balansegang mellom dekning og bedekning.

– Jeg registrerer at de fleste mener at vi skulle dekke saken, men at det reageres på dimensjonene. Jeg hører hva dere sier, og ser at vi sikkert kunne kuttet noe av innslaget. Jeg ønsker ikke at vi skal være spekulative, men dette er hårfine valg, avsluttet distrikts- og nyhetsdirektør Anne Aasheim.

Programdrøfting

Klage på intervju med Christine Koht i NRK P2:

– Dette var vart, ærlig og fint. Jeg synes det er leit at det kommer kritikk på dette, sa Svein Brurås. Paul Leer-Salvesen var enig. – Dette er radioens styrke. At man kan ha en stillferdig samtale som dette, hvor man unngår uheldig billedlegging. Man kommer nær innpå livet på denne måten.

Kjellaug Nakkim sluttet seg til de to. – Dette ser jeg ingen grunn til å reagere på, sa hun, og spurte samtidig om hvilke retningslinjer som ligger til grunn når man vurderer om slike intervjuer skal sendes eller ikke. – Vi har ingen særskilte retningslinjer når det gjelder seksualitet, men de vanlige presseetiske retningslinjene gjelder selvsagt, svarte John G. Bernander.

– Jeg er enig i at dette ikke bør få konsekvenser, men jeg tror nok mange reagerer på "tjo og hei"-stilen til Espen Thoresen, sa Hallgrim Berg. – Blant annet hørte jeg ham røre iver om et såpass alvorlig emne som psykiatrien. Jeg er ikke sikker på om Espen Thoresen er riktig person når det gjelder de vare, åpne, ærlige intervjuene, sa han. Torbjørn Urfjell mente på sin side at klageren hadde et svakt utgangspunkt fordi vedkommende tydeligvis mente at det å være lesbisk ikke er "normalt". – Det er bra at NRK framstiller dette på en så direkte måte, mente han. Kjellbjørg Lunde var enig.

– Tendensen til å mystifisere forskjellige typer seksualitet håper jeg vi snart kommer over. Jeg synes dette var en interessant måte å ta opp alvorlige spørsmål på.

– Det går en grense når det gjelder den private og intime sfæren. Her skulle grensen vært trukket mye før. Det ble for mange detaljer, mente Hanne-Grete Brommeland Larsen.

Resten av Rådet finner ingen grunn til å gi klageren medhold.

Klage fra Hallgrim Berg ang. angrep på Dagfinn Høybråten i NRK P1 07.07.04:

– Jeg hadde regnet med å høre spørsmål som "hva gleder du deg mest til i sommer", eller noe i den retningen. I stedet kom det omvendte spørsmålet: Hva er du mest redd for?. Dermed kom et angrep på Dagfinn Høybråten som ikke passet inn i sammenhengen i det hele tatt, sa Hallgrim Berg.

– Klageren er ute å kjøre her – jeg synes Hallgrim Berg tar til orde for at vi skal ha mer bla bla-radio. Intervjuobjektet svarer på journalistens spørsmål, og hun begrunner svaret, sa Torbjørn Urfjell, og la til: – Jeg synes for øvrig at klageren burde holde seg for god til å bruke uttrykk som "åndshøvding" i sitt klagebrev.

– Dette var en intervjusituasjon der intervjuobjektet brukte sin ytringsfrihet til å komme med en politisk ytring. Dette er journalistisk helt i orden, mente Paul Leer-Salvesen. Hanne-Grete Brommeland Larsen var uenig. – Her støtter jeg klageren. Jeg reagerer på hvordan en person blir omtalt. Det er en tendens til flere og flere slike usaklige uttalelser, sa hun.

– Vi kan ikke klandre journalisten for meningsutbrudd fra intervjuobjekter, sa Kjellbjørg Lunde. – Men hvis dette ble brukt som en ingress for å skape oppmerksomhet på forhånd, ville det blitt galt. Generelt sett synes jeg likevel det ser ut som om det er tendenser til kampanjejournalistikk ute og går, sa hun.

– Dette er innenfor våre rammer. Brita Blomquist vil for øvrig aldri avtale spørsmål og svar på forhånd, så dette kom helt spontant. Jeg synes spørsmålet er bra, jeg: "Hva er du mest redd for". Det er uventet og bra, sa Kari Werner Øfsti avslutningsvis.

Klage på innslag om trikkedrapet i Ukeslutt 06.08.04:

– Dette var ubehagelige nyheter, men det var veldig godt journalistisk arbeid, sa Kjellaug Nakkim. – Man fikk en forståelse av hvor traumatisk det må ha vært. Radio er noen ganger sterkere enn TV, sa hun, og la til: – Det er ikke riktig å beskytte folk fra å høre hvordan virkeligheten er. Anne Kathrine Slungård var enig. – Dette var ubehagelig, men vi er nødt til å ta det inn over oss. Dette var glimrende journalistikk.

– Ble det kanskje litt for detaljert? spurte Magne Rommetveit. – Å spørre "hvem var den første han stakk", var kanskje unødvendig, men det var et godt intervju. Men generelt bør man være forsiktig når man beveger seg i grenseland mellom journalistikk og etterforskning. Ingjerd Egeberg var litt enig. – Det er bra at vi får høre om hvordan de som var med opplevde dette. Men hva med familiene, de pårørende? Diskuterer man slikt? spurte hun.

Paul Leer-Salvesen var også svært positiv. – Dette viser radioens litterære suverenitet, sa han. Dagsnyttssjef Per Erik Johansen var enig. – Jeg mener dette var forbilledlig. Men vi hadde mange avveininger på forhånd. Mange av vitnene ønsket ikke omtale. Det er viktig for oss i slike situasjoner å opptre ansvarlig. Når det gjelder spørsmålet om dette la sten til byrden for de pårørende, tror jeg det er vanskelig å legge flere stener til enn de som allerede er der, sa han.

23.09.04

Vetle Daler